

Сазонова С.В., к.е.н.
Державний університет
телекомунікацій

ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ СУЧАСНИХ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Статтю присвячено аналізу підходів до визначення стратегії інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств. Основна увага приділена обґрунтуванню специфіки умов функціонування телекомунікаційних підприємств, що надають або планують надавати загальнодоступні телекомунікаційні послуги. Заслуговує на увагу запропонований підхід до розробки та оцінки стратегії розвитку інноваційного спрямування на телекомунікаційних підприємствах, що надають загальнодоступні телекомунікаційні послуг на ринку України. Визначено показники для оцінки ефективності стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві та запропоновано послідовність оцінки його ефективності. При цьому аналіз ефективності стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві проводиться як з економічної точки зору, так і соціальної орієнтації підприємства.

Ключові слова: стратегія розвитку, інноваційна стратегія, телекомунікаційні підприємства, оцінка ефективності.

Постановка проблеми. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій відбувається практично у всіх сферах, змінюючи стиль та якість життя усього суспільства. Ці інновації є двигуном економічного зростання та можуть значно підвищити економічний потенціал підприємства, та одночасно зміцнити безпеку країни та підвищити добробут суспільства. В процесі розробки сучасної стратегії інноваційного розвитку на підприємствах телекомунікаційної галузі з метою прийняття оптимальних управлінських рішень, які б дозволили правильно визначити стратегію розвитку самого підприємства, галузі та держави, необхідно проводити ґрунтовний аналіз його інноваційної організаційно-економічної діяльності. Мета такого аналізу контроль за ефективністю функціонування підприємства, а також пошук шляхів для її підвищення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженнями теоретичних та практичних положень формування й особливостей розвитку інноваційних систем протягом останніх років займались багато зарубіжних науковців, таких як А. Брамвелл, Х. Брачик, П. Ванг, Г. Етцкович, Л. Лідесдорф, Ф. Кук, К. Сейбл. Серед вітчизняних дослідників слід відзначити О. Гудзь, З. Варналій, М. Данилович, С. Легомінова, О. Марченко, В. Реутова, П. Стецюк, Л. Федулова, О. Христенко тощо.

Проблемами інноваційного розвитку економіки в цілому й зокрема проблематикою обґрунтування інноваційної стратегії займалися Г. Возняк, А. Гальчинський, В. Геєць, В. Семиноженко, Л. Федулова, В. Зянько тощо. І хоча багато вчених займаються вивченням стратегічного інноваційного розвитку, але розроблення теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо розробки організаційно-економічних механізмів та моделей стратегічного інноваційного розвитку для телекомунікаційних підприємств залишається недостатньо обґрунтованим і потребує подальшого дослідження, що обумовлює актуальність обраної теми статті.

Метою статті є дослідження важливості та ролі розробки сучасної стратегії інноваційного спрямування для вітчизняних телекомунікаційних підприємств. Визначення та обґрунтування показників, що характеризують стратегію інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств. Основними задачами дослідження є конкретизація підходу до розробки стратегії інноваційного розвитку, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві на засадах державно-приватного партнерства; уточнення критеріїв вибору ефективної стратегії інноваційного розвитку сучасних телекомунікаційних підприємств.

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан інноваційної діяльності є наслідком відсутності стратегічного бачення та послідовної державної політики щодо переведення України на інноваційний шлях розвитку, формування національної інноваційної екосистеми (сукупності інституцій, відносин, а також різних видів ресурсів, задіяних у процесі створення та застосування наукових знань та технологій, що забезпечують розвиток інноваційної діяльності), яка забезпечувала б його реалізацію і підвищувала розвиток інноваційної культури в державі, використовуючи, крім фінансових, інші механізми розвитку інноваційної діяльності. Попри наявність окремих елементів, відсутня цілісна національна інноваційна система, призначення якої - створення інноваційних продуктів (процесів) та їх швидке виведення на ринок (впровадження) [8].

Згідно з доповіддю “Глобальний індекс інновацій 2018”, підготованою спільно Корнельським університетом, школою бізнесу INSEAD і Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, яка містить докладні дані про інноваційну діяльність 126 країн і територій світу, Україна посіла 43 місце проти 50-го у попередньому 2017 році випередивши Таїланд та опинившись позаду Хорватії і Греції. До десяти найбільш інноваційних країн також увійшли: США, Фінляндія, Данія, Німеччина та Ірландія.

Основою української інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал і дослідження, а також знання й результати наукових досліджень. Їх ефективна реалізація і є головною конкурентною перевагою. Однак у порівнянні з 2017 роком за підіндексом “людський капітал і дослідження” Україна втратила 2 позиції, перемістившись з 41-го на 43-тє місце. Це відбулося за рахунок скорочення витрат на освіту у відсотках до ВВП (22 місце – 2017 р., 26 місце – 2018 р.) та витрат на дослідження і розробки у відсотках до ВВП (54 місце – 2017 р., 62 місце – 2018 р.) [7].

Стратегічну мету з формування в Україні високорозвинутої соціально орієнтованої економіки, що базується на знаннях та інноваціях, було окреслено в документі «Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» [2]

«Глобалізація та сучасні технології зв'язку створюють можливості для існування та розвитку успішних інноваційних підприємств і кластерів, навіть попри загальну технологічну відсталість, низьку купівельну спроможність споживачів та територіальну віддаленість, через включення у міжнародні ланцюжки створення доданої цінності (вартості). Це позитивно відобразиться на розвитку переважної більшості сфер економіки та надасть додаткові можливості для вітчизняних малих і середніх підприємств» [8].

Розвиток сектора надання телекомунікаційних послуг залежить від ринкової кон'юнктури, технічного та технологічного прогресу, впливу інституціональних факторів. Враховуючи недоліки сучасної статистичної системи, відзначимо, що виявити вплив одного з факторів, а також оцінити їх переваги, зокрема внесок з боку держави щодо надання підтримки та допомоги у наданні загальнодоступних телекомунікаційних послуг, досить важко [1]. Необхідно врахувати той факт, що зусилля з боку держави включають не лише надання пільг та преференцій телекомунікаційним підприємствам, але й дії, спрямовані на поліпшення бізнес-середовища, в якому вони функціонують, а також на перетворення інституційного середовища, на яке впливає державна економічна політика.

Нині підприємства ринку телекомунікацій отримують прибуток від основної діяльності, але не всі структури ринку є прибутковими. Така галузь, як надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг досі є збитковою [2]. Разом з тим, розвиток

даного виду послуг є пріоритетним для побудови інформаційного суспільства, зміцнення суверенітету, підвищення безпеки та економіки країни.

У подальшому розвитку галузі, згідно з напрямками розвитку інноваційних технологій та спрямуванням до інформатизації суспільства, велику роль відіграє головний фактор – зростання національної економіки і зміцнення авторитету країни в міжнародному співтоваристві. За даними НКРЗІ, незважаючи на кризові явища в економіці країни, прибуток підприємств на телекомунікаційному ринку зростає, хоча останнім часом це відбувалось досить повільно.

Заохочення телекомунікаційних підприємств, які функціонують на сучасному вітчизняному ринку до таких соціально важливих проєктів, як надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг можна здійснювати за допомогою державних заходів і популяризації переваг, що отримає підприємство через надання таких послуг. Один з аргументів – це ефект, який отримає підприємство завдяки впровадженню такого проєкту. Разом з тим, відсутність методичної бази для оцінки ефекту від розробки та впровадження стратегії інноваційного спрямування, здатної забезпечити надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг, не дозволяє керівникам телекомунікаційних підприємств приймати рішення на користь такої інноваційної стратегії розвитку, яка б включала в себе реалізацію механізму надання загальнодоступних послуг.

Основними напрямками регулювання телекомунікацій, які реалізуються на сьогодні в Україні, є: ліцензування, контроль якості послуг, тарифна політика, сертифікація, контроль над розподілом обмежених ресурсів, мереж, забезпечення загальнодоступних телекомунікаційних послуг, контроль над дотриманням коректності умов взаємодії конкуруючих операторів [3]. За допомогою цього комплексу елементів регулювання здійснюється вплив на учасників ринкових відносин.

Цей вплив здійснює національний регулятор, і вся складність проблеми регулювання полягає в створенні такого механізму впливу, який би не деформував, а навпаки розвивав ринкові відносини, захищав права споживачів і стимулював технологічний прогрес на мережах зв'язку [3].

Мета використання комплексу показників для аналізу ефективності інноваційного організаційно-економічного механізму, що включає в себе загальнодоступні послуги – підвищення цієї ефективності, що передбачає кілька рівнів аналізу. Результати такого аналізу дають об'єктивне уявлення про загальну ефективність діяльності підприємства в цілому на ринку.

Специфічні та важливі показники, що характеризують результати діяльності телекомунікаційних підприємств, недостатньо досліджені у сучасній науковій літературі [2, 6]. Визначено, що найбільш важливими та інформативними є EBITDA (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization), а також основні показники ефективності (драйвери) телекомунікаційних компаній – ARPU (Average Revenue Per User – середня виручка з користувача за певний період часу), MOU (метричний показник), який дорівнює кількості хвилин, використаних абонентом на послуги голосового передання даних, APPM (вартість хвилини розмови) тощо. ARPU напруму залежить від MOU и APPM.

Показник EBITDA являє собою прибуток компанії без впливу податкового оточення та засобів фінансування, що використовується для довготривалої оцінки ефективності та дозволяє порівнювати ефективність роботи підприємства у різні періоди.

На основі аналізу світового досвіду розроблено авторське методичне забезпечення стратегії розвитку інноваційного спрямування на телекомунікаційних підприємствах, що надають загальнодоступні телекомунікаційні послуг на ринку України. Запропонований підхід складається з декількох складових.

Перший рівень аналізу містить дослідження кількісних показників, які відображають ефективність стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві та діяльності підприємства

в цілому, а саме: рентабельності, дохідності, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості.

Другий рівень містить якісні показники ефективності діяльності підприємства, які можна отримати шляхом опитування співробітників щодо мікроклімату внутрішнього середовища компанії, наприклад, думка працівників щодо умов праці, конкурентів, справедливості оплати праці тощо.

Третій рівень повинен мати якісні результати інформаційної ефективності діяльності виробника послуг. Це мають бути дані про роботу із споживачами, постачальниками, про управління ресурсами тощо, які отримані при використанні телекомунікаційних технологій або оптимізовані завдяки таким технологіям. Недостатній облік рівня інформаційної ефективності підприємства може призвести до негативних наслідків, наприклад, відставання від передових галузевих та світових тенденцій, відсутності можливості зниження собівартості продукції у довгостроковому періоді. При цьому достатньо важко провести кількісний аналіз ефективності впровадження нових технологій на підприємстві у короткостроковий період.

Четвертий рівень аналізу включає дані про ступінь задоволеності діяльністю телекомунікаційного підприємства з боку зацікавлених сторін із зовнішнього середовища – споживачів (фізичні або юридичні особи), постачальників обладнання або послуг, посередників (маркетологів, фінансових, консалтингових, рекламних агентів тощо). Рівень задоволеності цієї групи стейкхолдерів може вказувати на конкурентоспроможність продукції чи послуг, що надає телекомунікаційне підприємство. Аналіз конкурентоспроможності продукції, тобто співвідношення ціни та якості, дозволяє визначити напрями покращання якості продукції та, головне, – стратегію розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання телекомунікаційних загальнодоступних послуг, яка забезпечує реалізацію цих послуг або продукцію телекомунікаційного підприємства. Ступінь задоволеності цієї групи зацікавлених осіб знаходиться у тісній залежності від кількісних показників ефективності діяльності виробника послуг, що отримані на першому етапі дослідження. Проведення аналізу основних елементів діяльності телекомунікаційного підприємства (таких, наприклад, як витрати, процес обслуговування, внутрішня та зовнішня ефективність, потенційна ефективність, попит на послуги) дозволяє підприємству надавати оптимальну кількість послуг певної якості при оптимальному використанні витрат порівняно з конкурентами та очікуваннями клієнтів.

Таким чином, підприємство більшою мірою здатне впливати на внутрішню ефективність, що створює базу для підвищення зовнішньої ефективності. У свою чергу зовнішня ефективність телекомунікаційного підприємства – це оптимальний обсяг випуску послуг певної якості при постійному обсязі витрат на певну кількість обсягу послуг.

Стратегія розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе загальнодоступні послуги на телекомунікаційному підприємстві, повинна базуватись на оцінці зовнішньої ефективності (чим вище якість послуг, що надаються, тим вище фінансові показники).

Потенційна ефективність стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві – здатність підприємства виробляти максимально можливий обсяг послуг певної якості порівняно з попитом на дані послуги. Кількісно можливо виміряти цей показник за умови вивчення попиту. Якщо попит збігається з виробничими потужностями оператора, то результат може бути оптимальним. У випадку, коли попит перевищує виробничі можливості телекомунікаційного підприємства, що надає послуги, потенційна ефективність може мати негативний ефект у вигляді погіршення якості послуг. Якщо ж йдеться про попит, нижчий потенційної потужності, то потенційна ефективність буде низькою порівняно з оптимальною.

Таким чином, внутрішня (витратна) та зовнішня ефективність стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві, визначатиме ефективність використання ресурсів та

здатність створювати виручку з цих ресурсів, а також потенційна ефективність (показник попиту на загальнодоступні телекомунікаційні послуги) являють собою показники, що доцільно використовувати при проведенні аналізу стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві. Показниками, необхідними для визначення такої ефективності, можуть бути: витрати на надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг, процес необхідних технологічних змін в інфраструктурі телекомунікаційного підприємства, ступінь задоволення клієнтів, що розраховується за кількістю звернень у компанію, обсяги продажів послуг тощо.

П'ятий рівень аналізу містить дані про соціальний ефект діяльності телекомунікаційної компанії у суспільстві.

Цей підхід до оцінки ефективності стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві може використовуватись для компаній, ціль яких не тільки реалізація клієнтоорієнтовного підходу до надання послуг, але й сприяння проведенню постійного аналізу рівня сервісу та систематичного підвищення ефективності використання інноваційних технологій та ресурсів.

Таким чином, у даному дослідженні, визначено показники для оцінки ефективності стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві та запропоновано послідовність оцінки його ефективності. При цьому аналіз ефективності стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві проводиться як з економічної точки зору, так і соціальної орієнтації підприємства.

Бюджет отримує податкові та неподаткові відрахування від прибутку провайдера додаткових послуг стільникового зв'язку. Прибуток визначається як різниця між валовою виручкою і собівартістю послуг. У собівартість послуг включаються витрати на виплату заробітної плати, матеріальні витрати і відрахування в амортизаційний фонд. Величина заробітної плати визначається кількістю працівників і їх кваліфікацією. До матеріальних витрат відносяться: вартість матеріалів, обладнання та програмного забезпечення, придбаних у сторонніх організацій, вартість робіт і послуг виробничого характеру, які виконуються сторонніми організаціями, витрати на придбання енергії, використовуваної для виробничих потреб підприємства. Крім того, до матеріальних затрат можна віднести вартість втрат від браку матеріальних цінностей у межах норм природних втрат [2]. Кошти з амортизаційного фонду інвестуються в основний капітал і матеріальні елементи оборотного капіталу (матеріали, пристосування, інструменти разового або короткочасного користування). З отриманого прибутку телекомунікаційне підприємство сплачує податок на прибуток, відсотки за кредит і за іншими зобов'язаннями, виплати власникам, дивіденди акціонерам (за їх наявності) та неподаткові відрахування в бюджет. Нерозподілений прибуток спрямовується на формування страхового і резервного фондів і на інвестиції в основний капітал та матеріальні елементи оборотного капіталу. Коефіцієнт рентабельності активів характеризує здатність керівництва компанії ефективно використовувати її активи для отримання прибутку. Крім того, цей коефіцієнт відображає середню прибутковість, отриману на всі джерела капіталу (власного і позикового) [1]. Рентабельність власного капіталу характеризує прибутковість бізнесу для його власників, розраховану після вирахування відсотків по кредиту. В цьому випадку чистий прибуток не коригується на суму відсотків по кредиту.

У результаті дослідження показників державної підтримки та, враховуючи роль державної підтримки у реалізації стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві запропоновано застосувати сукупний показник оцінки ефективності.

Показник, що пропонується, розраховується таким чином. За результат необхідно взяти приріст показників підприємств, що отримали державну підтримку, а за витрати вважати бюджетні вкладення та витрати, пов'язані з утриманням та експлуатацією інфраструктури.

$$EДП_{TK} = \frac{\text{Под}_\delta \cdot \text{СЕФ}_i \cdot I_n}{\sum_n K_{\text{орг.п.}} \cdot Gr_n + C_n}, \quad (1)$$

де $EДП_{TK}$ – ефективність державної підтримки телекомунікаційних підприємств;

i – кількість телекомунікаційних підприємств, яким була надана держпідтримка;

$K_{\text{орг.п.}}$ – кількість органів підтримки;

Под_δ – сукупність податкових платежів, що зараховуються до бюджету у випадку надання підтримки підприємствам, що надають ЗдТІ. Визначається сукупністю податкових платежів, що виникають унаслідок отримання грошових коштів як підтримки;

СЕФ_i – показник соціальної ефективності підприємства;

I_n – показник інноваційності підприємства;

Gr_n – сукупність грошових коштів;

C_n – витрати n -го органу підтримки, що полягає в утриманні державної інфраструктури підтримки. Визначається як необхідні витрати для забезпечення функціонування організації, що надає державну підтримку: виплати адміністративному апарату, який обслуговує персонал, господарські платежі тощо.

Коефіцієнт соціальної ефективності виражається у середньо-геометричному значенні рангів таких показників: кількість створених робочих місць, приріст доходів на підприємстві телекомунікацій, рівень забезпеченості населення загальнодоступними послугами.

Таким чином, відповідно до інтегрального підходу до загальної оцінки ефективності діяльності підприємств, ефективною може вважатись діяльність, яка має інноваційний характер, а також забезпечує бажаний рівень прибутковості та підтримуючий відповідний рівень якості.

Висновки. Обґрунтовано підхід до розробки стратегії розвитку інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві на засадах державно-приватного партнерства, який передбачає створення організаційної структури з об'єднанням органів виконавчої влади, телекомунікаційних підприємств, освітніх установ, інтегроване об'єднання бізнес-структур та населення.

Для розвитку стратегії інноваційного спрямування, що включає в себе надання загальнодоступних послуг на телекомунікаційному підприємстві, велике значення має прогноз надання їх обсягу, оскільки саме від цього залежить обсяг наданої державної підтримки та зацікавленість телекомунікаційних підприємств у наданні послуг. Визначено, що загальна система надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг характеризується такими показниками: кількість телекомунікаційних підприємств, які мають можливість надавати загальнодоступні послуги, асортимент послуг, кількість споживачів, необхідний обсяг загальнодоступних послуг, які необхідно надати споживачам в окремому регіоні, середня вартість надання загальнодоступної послуги окремим підприємством у певному регіоні.

Список використаної літератури

1. Гудзь О.Є. Байрамов С. Теоретико-методологічні та практичні аспекти управління інноваційним розвитком телекомунікаційних підприємств: монографія. Львів. Ліга-Прес, 2018. 156 с.
2. Економіка України в дослідженнях і прогнозах: 20 років діяльності Інституту економіки та прогнозування НАН України : монографія. НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогноз. НАН України". Київ, 2018. 568 с.

3. Офіційний веб портал Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. URL: <https://nkrzi.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Кабінет Міністрів України Розпорядження № 67-р URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1>. – 2018.
6. Сосновська О.О. Система економічної безпеки підприємств зв'язку: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 437 с.
7. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2018 році. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2019/07/03/stan-innov-diyaln-2018f.pdf>
8. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>

REFERENCES

1. Gudz, O.E. Bayramov, S. (2018) *Teoretiko-metodologichni ta praktichni aspekti upravlinnya innovatsiynim rozvitkom telekomunikatsiynih pidpriemstv* [Theoretical, methodological and practical aspects of management of innovative development of telecommunication enterprises]. Lviv. Liga-Pres.
2. *Ekonomika Ukrainy v doslidzhenniakh i prohozakh: 20 rokiv diialnosti Instytutu ekonomiky ta prohozuvannya NAN Ukrainy* (2018) [The Economy of Ukraine in Research and Forecasting: 20 Years of the Institute of Economics and Forecasting NAS of Ukraine]. NAS of Ukraine, State Institution "Inst. and predicted. NAS of Ukraine", Kyiv.
3. Ofitsiyniy veb portal Natsionalnoї komisii, scho zdiysnyue derjavne reguluvannya u sferi zv'yazku ta informatizatsii [The official web portal of the National Commission for State Regulation in the Field of Communication and Informatization]. Retrived from <https://nkrzi.gov.ua/>
4. Ofitsiyniy sayt Derjavnogo komitetu statistiki Ukraїni [Official site of the State Statistics Committee of Ukraine]. Retrived from <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyfrovoy ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018–2020 roky ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo yii realizatsii : Kabinet Ministriv Ukrainy Rozporiadzhennia № 67-r (2018) [On approval of the Concept of development of the digital economy and society of Ukraine for 2018-2020 and approval of the plan of measures for its implementation]. Retrived from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1>.
6. Sosnovska, O.O. (2019) *Sistema ekonomichnoi bezpeki pidpriemstv zv'yazku* [System of economic security of communication enterprises]. Kiiv: Tsentр uchbovої literaturi.
7. Stan innovatsiinoi diialnosti ta diialnosti u sferi transferu tekhnolohii v Ukraini u 2018 rotsi (2019), [The state of innovation and technology transfer activities in Ukraine in 2018]. Retrived from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2019/07/03/stan-innov-diyaln-2018f.pdf/>
8. Stan innovatsiinoi diialnosti ta diialnosti u sferi transferu tekhnolohii v Ukraini u 2018 rotsi (2019), [Strategy of development of the sphere of innovative activity for the period till 2030]. Retrived from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>

САЗОНОВА СВЕТЛАНА ВЛАДИМИРОВНА. ОБОСНОВАНИЕ СТРАТЕГИИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ДЛЯ СОВРЕМЕННЫХ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ. Стаття посвящена аналізу підходів к определению стратегии инновационного развития телекоммуникационных предприятий. Основное внимание уделено обоснованию конкретных

условий роботи телекомунікаційних компаній, які надають або планують надавати загальнодоступні телекомунікаційні послуги. Заслуживає уваги запропонований підхід до розробки та оцінки стратегії розвитку інноваційних напрямків в телекомунікаційних підприємствах, які надають публічні телекомунікаційні послуги на українському ринку. Визначені показники для оцінки ефективності стратегії розвитку інноваційного напрямку, який включає надання державних послуг на телекомунікаційному підприємстві, і запропонована послідовність оцінки її ефективності. Аналіз ефективності стратегії розвитку інноваційного напрямку, який включає надання державних послуг на телекомунікаційному підприємстві, проводиться як з економічної точки зору, так і з соціальною спрямованістю підприємства.

Ключевые слова: стратегия развития, инновационная стратегия. телекоммуникационные предприятия, оценка эффективности.

SAZONOVA SVETLANA. SUBSTANTIATION OF THE STRATEGY OF INNOVATIVE DEVELOPMENT FOR MODERN TELECOMMUNICATION ENTERPRISES OF UKRAINE. *The article is devoted to the analysis of approaches to defining the strategy of innovative development of telecommunication enterprises. The main attention is paid to the justification of the specific conditions of operation of telecommunication companies that provide or plan to provide publicly available telecommunication services. Noteworthy is the proposed approach to the development and evaluation of a strategy for the development of innovative trends in telecommunications enterprises providing public telecommunications services in the Ukrainian market. Indicators for the evaluation of the effectiveness of the strategy for the development of innovative direction, which includes the provision of public services at a telecommunications enterprise, are determined, and the sequence of evaluation of its effectiveness is proposed. The analysis of the effectiveness of the strategy of development of innovative direction, which includes the provision of public services in a telecommunications enterprise is carried out both from an economic point of view and social orientation of the enterprise.*

Key words: development strategy, innovation strategy. telecommunication enterprises, evaluation of efficiency.